

Vec C-379/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

11. august 2020

Vnútroštátny súd:

Østre Landsret

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

3. júl 2020

Žalobca:

B

Žalovaná:

Udlændingenævnet

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania pred vnútroštátnym súdom

Táto vec sa týka zamietnutia žiadosti o zlúčenie rodiny tureckého štátneho príslušníka B s jeho otcom F, tiež tureckým štátnym príslušníkom, ktorému bolo 13. októbra 2003 udelené povolenie na pobyt v Dánsku a od 2. decembra 2013 má v Dánsku povolenie na trvalý pobyt.

Predmet a právna úprava, ktorá je základom návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad klauzuly „standstill“ v článku 13 rozhodnutia asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 v zmysle jej výkladu najmä v rozsudkoch Súdneho dvora z 12. apríla 2016, Genc (C-561/14, EU:C:2016:247), a z 10. júla 2019, A (C-89/18, EU:C:2019:580).

Článok 267 ZFEÚ.

Otázka, ktorá je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Bráni článok 13 rozhodnutia asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie, pripojeného k dohode, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, podpísanej 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi EHS a Spoločenstvom na druhej strane a uzavretej, schválenej a potvrdenej v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963, prijatíu a uplatňovaniu nového vnútroštátneho opatrenia, podľa ktorého je zlúčenie rodiny medzi ekonomicky aktívnym tureckým štátnym príslušníkom, ktorý má legálny pobyt v dotknutom členskom štáte, a dieťaťom tejto osoby vo veku 15 rokov, podmienené mimoriadnymi dôvodmi, medzi ktoré patrí jednota rodiny a najlepšie záujmy dieťaťa?

Príslušné právne predpisy EÚ

Dohoda, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi EHS a Spoločenstvom na druhej strane a ktorá bola uzavretá, schválená a potvrdená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (ďalej len „dohoda o pridružení“), články 6 a 13.

Dodatkový protokol z 23. novembra 1970 uzatvorený, schválený a potvrdený v mene Spoločenstva nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 z 19. decembra 1972, článok 41 ods. 1 a 2.

Rozhodnutie asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie v zmysle dohody o pridružení (ďalej len „rozhodnutie č. 1/80“), článok 13.

Smernica Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny (ďalej len „smernica o zlúčení rodiny“) (Ú. v. EÚ L 251, s. 12; Mim. vyd. 19/006, s. 224), odôvodnenia 3, 4 a 12, článok 4 ods. 1 písm. b) až d), článok 4 ods. 2 písm. a) a článok 4 ods. 5 a 6.

Parlament/Rada, C-540/03, EU:C:2006:429, body 61 až 66, 68 až 71, 73 až 74.

Dogan, C-138/13, EU:C:2014:2066, body 37 až 39.

Noorzia, C-338/13, EU:C:2014:2092, body 15 až 16.

Genc, C-561/14, EU:C:2016:247, body 55 až 56, 60 až 67.

A, C-89/18, EU:C:2019:580, body 34 až 43, 45 až 47.

Príslušné vnútroštátne právne predpisy

Právny rámec

§ 9 ods. 1 bod 2 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch), konsolidovaný zákon č. 1022 z 2. októbra 2019, stanovuje:

„Povolenie na pobyt možno udeliť

...

(2) slobodnému maloletemu dieťaťu do 15 rokov, ktorého rodičom je osoba s bydliskom v Dánsku alebo manželský partner tejto osoby, za predpokladu, že toto dieťa býva s osobou, ktorá ho má v osobnej starostlivosti, a nezaložilo si vlastnú rodinu prostredníctvom riadneho spoluzitia, a za predpokladu, že osoba s bydliskom v Dánsku

...

(e) má povolenie na pobyt na dobu neurčitú alebo povolenie na pobyt s možnosťou trvalého pobytu.“

§ 9c ods. 1 prvá veta zákona o cudzincoch stanovuje:

„Povolenie na pobyt možno udeliť cudzincovi, ak to opodstatňujú mimoriadne dôvody, medzi ktoré patrí zohľadnenie jednoty rodiny, a pokiaľ je cudzinec mladší ako 18 rokov, zohľadnenie najlepších záujmov dieťaťa.“

Prípravné práce na príslušných právnych predpisoch

V roku 2004 bolo ustanovenie § 9 ods. 1 bod 2 zákona o cudzincoch nahradené súčasným znením, ktorým sa veková hranica zlúčenia rodiny s deťmi znížila z 18 rokov na 15 rokov.

Časť 3.1 všeobecných pripomienok k legislatívnemu návrhu obsahuje podrobnejšie zdôvodnenie zníženia vekovej hranice. Účelom takejto vekovej hranice na účely zlúčenia rodiny, ktoré zahŕňa deti, je čeliť takzvaným „reedukačným výletom“ (aby ich bolo možné vychovať a ovplyvniť hodnotami a normami krajiny pôvodu) a prípadom, keď sa rodičia zámerne rozhodnú nechať dieťa v krajine pôvodu, kým dieťa nebude takmer dospelé, čo podľa názoru zákonodarcu poškodzuje vyhliadky na integráciu. Mimoriadne dôvody však môžu umožniť udelenie výnimky z tejto vekovej hranice.

Z konkrétnych pripomienok k legislatívnemu návrhu novely § 9 ods. 1 bodu 2 zákona o cudzincoch vyplýva okrem iného to, že podľa tohto návrhu je podmienkou pre povolenie na pobyt podľa § 9 ods. 1 bodu 2, aby dieťa bolo v čase podania žiadosti mladšie ako 15 rokov, pričom táto požiadavka platí pre všetkých. V niektorých výnimočných prípadoch však môžu existovať mimoriadne dôvody, na základe ktorých sa v Dánsku udelí povolenie na zlúčenie rodiny s dieťaťom, aj keď dieťa v čase podania žiadosti nespĺňa požiadavku, aby malo menej ako 15 rokov. O taký prípad pôjde vtedy, ak by odmietnutie umožniť zlúčenie rodiny bolo v rozpore s medzinárodnými záväzkami Dánska, najmä s EDLP, napríklad ak je osobou s bydliskom v Dánsku utečenec alebo osoba s obdobným ochranným štatútom. Môžu tiež existovať ďalšie mimoriadne humanitárne dôvody, a to najmä vážne ochorenie alebo vážne zdravotné postihnutie. Okrem toho zohľadnenie najlepších záujmov dieťaťa podľa Dohovoru OSN o právach dieťaťa môže znamenať, že povolenie na zlúčenie rodiny sa v Dánsku musí udeliť bez ohľadu na to, či má dieťa v čase podania žiadosti 15 alebo viac rokov.

Ustanovenie § 9c zákona o cudzincoch bolo novelizované zákonom č. 567 z 18. júna 2012. Z prípravných prác na novele vyplýva, že jej cieľom bolo objasniť, kedy je možné udeliť povolenie na pobyt 15-ročným deťom, a objasniť postup na účely posudzovania najlepšieho záujmu dieťaťa v takýchto situáciách. Z konkrétnych pripomienok k legislatívnemu návrhu okrem iného vyplýva, že ustanovenie novely je objasnené v tom zmysle, že zohľadnenie najlepšieho záujmu dieťaťa je súčasťou posúdenia, či mimoriadne dôvody opodstatňujú udelenie povolenia na pobyt v prípade týkajúcom sa cudzinca mladšieho ako 18 rokov. Ďalej je zrejmé, že išlo o objasnenie platných právnych predpisov a že uvedené ustanovenie sa naďalej uplatňovalo ako predtým.

Štatistické informácie

V súvislosti s § 9c ods. 1 zákona o cudzincoch boli poskytnuté nasledujúce štatistické informácie:

Počet povolení a počet zamietnutí v prvých prípadoch nahlásených dánskym imigračným úradom v období od 1. januára 2012 do 10. októbra 2018 podľa § 9c ods. 1 (zákona o cudzincoch) maloletým deťom, ktoré mali v čase podania žiadosti 15 a viac rokov, rozdelených medzi päť národností, ktorých sa počas tohto obdobia týkala väčšina rozhodnutí									
Štátna príslušnosť žiadateľa	Výsledok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*	Spolu
Sýria	Povolenie	6	19	125	412	173	90	45	870
	Zamietnutie	1	3	5	24	27	38	28	126
Sýria spolu		7	22	130	436	200	128	73	996
Somálsko	Povolenie		7	17	12	13	12	7	68
	Zamietnutie	3	13	22	18	26	15	10	107
Somálsko spolu		3	20	39	30	39	27	17	175
Bez štátneho občianstva*	Povolenie	1		14	61	27	17	10	130
	Zamietnutie		1	2	3	5	10	7	28
Bez štátneho občianstva spolu		1	1	16	64	32	27	17	158
Eritrea	Povolenie	1	1	1	3	17	26	15	64
	Zamietnutie				1	3	22	11	37
Eritrea spolu		1	1	1	4	20	48	26	101
Turecko	Povolenie		5	29	2		1	4	41
	Zamietnutie	11	18	3	10	4	6	2	54
Turecko spolu		11	23	32	12	4	7	6	95
Ďalšie národnosti	Povolenie	32	60	67	46	36	44	23	308
	Zamietnutie	25	58	49	45	45	56	25	303
Ďalšie národnosti spolu		57	118	116	91	81	100	48	611
Spolu		80	185	334	637	376	337	187	2 136
* obdobie od 1. januára do 10. októbra 2018									
** vrátane Palestínčanov bez štátnej príslušnosti [omissis: informácie týkajúce sa získavania údajov]									

Z takzvanej „databázy cudzích štátnych príslušníkov“ Danmarks Statistik (Dánsky štatistický úrad) vyplýva, že z podielu 20 až 24 ročných prisťahovalcov do Dánska, ktorí v roku 2018 ukončili dánske stredoškolské alebo vysokoškolské vzdelanie, predstavovalo 56 % osôb, ktoré boli v čase prisťahovania vo veku 0 až 15 rokov a 10 % osôb, ktoré mali v čase prisťahovania najmenej 16 rokov. Z podielu prisťahovalcov vo veku 25 až 29 rokov, ktorí v roku 2018 ukončili stredoškolské alebo vysokoškolské štúdium v Dánsku, bolo 65 % osôb, ktoré boli v čase prisťahovania vo veku 0 až 15 rokov, a 19 % osôb, ktoré mali v čase prisťahovania najmenej 16 rokov.

Stručné zhrnutie skutkového stavu a konania pred vnútroštátnym súdom

- 1 Dňa 31. januára 2012 podal B, ktorý sa narodil 5. augusta 1994 v Turecku, žiadosť Udlændingestyrelsen (dánsky imigračný úrad) o zlúčenie rodiny v Dánsku so svojím otcom F, ktorý sa narodil v Turecku 20. septembra 1972 a má povolenie na pobyt v Dánsku od 13. októbra 2003 vrátane povolenia na trvalý pobyt od 2. decembra 2013.
- 2 B sa narodil v Haymane v Turecku a na základe informácií od jeho otca dánsky imigračný úrad zistil, že v čase podania žiadosti žil so svojím starým otcom a matkou v Haymane, kde mal tiež dvoch súrodencov. Osem rokov základnej školy absolvoval v Turecku. V spore vo veci samej je rozpor v otázke, či B žil so svojou matkou, ktorá sa znovu vydala, v Haymane, alebo spolu žili v rovnakom meste. F prvýkrát prišiel do Dánska 1. decembra 2000. Dňa 25. júna 2010 mu bolo udelené Dánske vízum platné do 25. septembra 2010. Dňa 28. júna 2010 vstúpil na územie Dánska, odkiaľ znovu odišiel 11. augusta 2010. F sa narodil v Ankare v Turecku a žil spolu s B v období od roku 1994 do roku 2003.
- 3 Dňa 6. novembra 2012 dánsky imigračný úrad zamietol žiadosť B o zlúčenie rodiny podľa § 9c ods. 1 zákona o cudzincoch. Zamietnutie bolo odôvodnené absenciou mimoriadnych dôvodov pri udelení povolenia na pobyt B podľa tohto ustanovenia, medzi ktoré patrí jednota rodiny a najlepšie záujmy dieťaťa. V čase podania žiadosti mal B okolo 17 a pol roka, a teda nemal nárok na zlúčenie rodiny: pozri v tomto zmysle § 9 ods. 1 bod 2.
- 4 Dňa 5. januára 2017 bolo proti tomuto rozhodnutiu o zamietnutí podané odvolanie na Udlændinge- og Integrationsministeriet (Ministerstvo pre prisťahovalectvo a integráciu, Dánsko), ktoré 30. januára 2017 postúpilo odvolanie dánskemu imigračnému úradu, aby určil, či má B právo na pobyt na základe dohody o pridružení. Rozhodnutím z 5. júla 2017 dánsky imigračný úrad informoval B, že nezistil existenciu dôvodov na opätovné otvorenie veci na základe rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci Dogan.
- 5 B podal proti rozhodnutiu dánskeho imigračného úradu odvolanie na Udlændingenævnet (odvolacia komisia imigračného úradu), ktorá 15. januára 2018 potvrdila rozhodnutie dánskeho imigračného úradu prípad neobnoviť, pretože zistila, že rozsudok Dogan neposkytoval rodinným príslušníkom

ekonomicky aktívnych tureckých štátnych príslušníkov s pobytom v Dánsku väčšie právo na zlúčenie rodiny, ako je uvedené v zákone o cudzincoch, pretože jednotlivé ustanovenia tohto zákona už stanovili, že úvahy týkajúce sa medzinárodných záväzkov Dánska, vrátane rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, majú byť súčasťou posúdenia a že od požiadaviek možno upustiť, ak na základe zákona existujú mimoriadne dôvody na zohľadnenie osobitných okolností konkrétneho prípadu, a že rozhodnutie dánskeho imigračného úradu bolo prijaté na základe zváženia a posúdenia existencie takýchto mimoriadnych dôvodov, ktoré v tomto prípade absentovali.

- 6 Dňa 5. januára 2017 podal B žalobu na Københavns Byret (Okresný súd Kodaň, Dánsko), v ktorej žiadal, aby dánsky imigračný úrad uznal nárok B na pobyt v Dánsku podľa pravidiel práva Únie. Prípád bol postúpený na Østre Landsret (Odvolací súd pre východnú oblasť, Dánsko) z dôvodu procesného ustanovenia vnútroštátneho práva, podľa ktorého tento súd rozhoduje na prvom stupni. Pre Østre Landsret (Odvolací súd pre východnú oblasť) sa vec týka iba otázky, či zníženie vekovej hranice z 18 rokov na 15 rokov podľa § 9 ods. 1 bodu 2 zákona o cudzincoch pre osoby, ktoré žiadajú o povolenie na pobyt v Dánsku na základe rodičov s pobytom v Dánsku od roku 2004, je uplatniteľné na prípad B, a to aj vtedy, ak sa toto ustanovenie vykladá v spojení s § 9c ods. 1 prvou vetou tohto zákona. Dánsky imigračný úrad ani odvolacia komisia imigračného úradu o tejto otázke vo vyššie uvedených rozhodnutiach osobitne nerozhodli.

Základné tvrdenia účastníkov konania pred vnútroštátnym súdom

- 7 Účastníci konania sa zhodujú, že otec B, a teda aj B, sa môže dovolávať klauzuly „standstill“ stanovenej v článku 13 rozhodnutia č. 1/80 a že podľa klauzuly „standstill“ Dánsko nesmie zaviesť nové obmedzenia pre tureckých štátnych príslušníkov vykonávajúcich hospodársku činnosť ako pracovníci v Dánsku, ktoré sú prísnejšie ako tie, ktoré platili v čase nadobudnutia účinnosti klauzuly „standstill“ 1. decembra 1980, pokiaľ zavedenie týchto nových obmedzení nie je odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu.
- 8 Účastníci konania sa ďalej zhodujú na tom, že veková hranica 15 rokov stanovená v § 9 ods. 1 bode 2 zákona o cudzincoch je novým obmedzením, na ktoré sa vzťahuje klauzula „standstill“ uvedená v článku 13 rozhodnutia č. 1/80, a preto je v rozsahu, v akom je uplatniteľná na posúdenie toho, či má byť povolenie na pobyt udelené na účely zlúčenia rodiny tureckých pracovníkov v Dánsku a ich maloletých detí, v rozpore so zákonom, pokiaľ toto pravidlo nie je odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu a nie je primerané.
- 9 B uznal, že úvaha o zabezpečení úspešnej integrácie, na ktorú sa odvoláva odvolacia komisia imigračného úradu, predstavuje naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý môže odôvodniť zavedenie nových podmienok pre zlúčenie rodiny bez ohľadu na klauzulu „standstill“ uvedenú v článku 13 rozhodnutia asociačnej rady č. 1/80.

- 10 Hlavnou otázkou v danom prípade teda je, či je zavedenie vekovej hranice 15 rokov v § 9 ods. 1 bode 2 zákona o cudzincoch odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, a to aj v prípade, keď sa toto ustanovenie vykladá v spojení s § 9c ods. 1 zákona o cudzincoch.
- 11 **B** tvrdí, že veková hranica 15 rokov stanovená v § 9 ods. 1 bode 2 zákona o cudzincoch je nezlučiteľná so zásadou proporcionality, a to aj v spojení so zásadou právnej istoty, a preto ju nemožno považovať za odôvodnenú v zmysle úvahy spočívajúcej v zabezpečení úspešnej integrácie. Úspešnú integráciu maloletého dieťaťa v Dánsku nemožno zabezpečiť úplným zákazom príchodu dieťaťa do Dánska po dosiahnutí určitého veku bez ohľadu na to, že vek dieťaťa je dôležitý pre integráciu a že pre maloleté dieťa je jednoduchšie integrovať sa a učiť sa dánsky jazyk ako pre takmer dospelé deti.
- 12 Zákaz, ktorý znamená, že maloleté deti vo veku 15 a viac rokov sú považované za nevhodné na integráciu v Dánsku iba z dôvodu, že väčšinu svojej výchovy a školskú dochádzku absolvovali v krajine svojho pôvodu, nie je zlučiteľný s rozsudkami Súdneho dvora EÚ vo veciach Genc a A, pretože takéto pravidlo sa týka vzťahu dieťaťa ku krajine pôvodu a *ex ante* vylučuje možnosť, že dieťa môže dosiahnuť úspešnú integráciu v Dánsku. Takáto veková požiadavka preto nie je vhodná pre úvahy o zabezpečení úspešnej integrácie už len z toho dôvodu, že vylučuje akúkoľvek možnosť konkrétneho posúdenia toho, či môže byť dieťa schopné dosiahnuť úspešnú integráciu v Dánsku.
- 13 Celkový zámer zabezpečiť, aby sa deti v mladom veku stretli so svojimi rodinami, aby im bolo poskytnuté vzdelanie a jazykové znalosti v škole, čo im uľahčí integráciu, nemusí odôvodňovať právo tureckého pracovníka na zlúčenie s jeho maloletým dieťaťom, ak je zlúčenie rodiny obmedzené pravidlom, ktoré pracovníkovi odníma právo priviesť svoje dieťa do Dánska iba preto, že dieťa dosiahlo vek 15 rokov. Tento výklad nachádza podporu v smernici o zlúčení rodiny.
- 14 Zo smernice o zlúčení rodiny v spojení s judikatúrou Súdneho dvora EÚ teda vyplýva, že zlúčenie rodiny je nevyhnutným spôsobom na umožnenie rodinného života a na uľahčenie integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín v členských štátoch. Smernica okrem toho vyčerpávajúcim spôsobom stanovuje obmedzenia výkonu práva na zlúčenie rodiny, ktoré môžu členské štáty zaviesť.
- 15 Z toho možno vyvodit', že naliehavé dôvody verejného záujmu, medzi ktoré patrí aj zabezpečenie úspešnej integrácie, môžu ako podmienku pre udelenie povolenia štátnym príslušníkom tretej krajiny na zlúčenie rodiny s ich maloletými deťmi odôvodniť rozhodnutie členského štátu zaviesť požiadavky v tom zmysle, že otec alebo matka dieťaťa v Dánsku, to znamená živiteľ v dotknutom členskom štáte: 1. má bydlisko v členskom štáte po dobu, ktorá však nesmie presiahnuť dva roky, 2. má vhodné ubytovanie, 3. má stály pravidelný príjem, ktorý je dostatočný na to, aby zabezpečil seba a svoju rodinu, a 4. akceptuje povinnosť dodržiavať

integračné opatrenia určené členským štátom, hoci členské štáty majú vždy povinnosť náležite zohľadniť najlepšie záujmy maloletého dieťaťa.

- 16 Smernica o zlúčení rodiny okrem toho obsahuje dve klauzuly „standstill“, ktoré stanovujú, že členský štát môže ponechať v platnosti právne predpisy ukladajúce požiadavky na hodnotenie integrácie detí starších ako 12 rokov alebo požiadavky na predloženie žiadosti skôr, ako dieťa dosiahne vek 15 rokov za predpokladu, že takáto právna úprava bola v dotknutom členskom štáte platná v čase implementácie smernice: pozri článok 4 ods. 1 a 6 v spojení s bodmi 85 a 88 rozsudku Parlament/Rada. Tieto výnimky zo všeobecného pravidla smernice o zlúčení rodiny, podľa ktorého majú maloleté deti nárok na zlúčenie rodiny s rodičmi, boli zavedené s cieľom reflektovať vôľu niektorých členských štátov zabezpečiť stretnutie detí so svojimi rodinami v mladom veku, aby získali potrebné vzdelanie a jazykové znalosti v škole.
- 17 Pri určovaní rozsahu úvah o zabezpečení úspešnej integrácie je rozhodujúce, že smernica o zlúčení rodiny zaviedla iba klauzulu „standstill“, ktorá umožňuje členským štátom zachovať legislatívu ukladajúcu požiadavky na podávanie žiadostí pred 15. rokom života dieťaťa, ale vekovú hranicu pre maloleté deti medzi nezahŕňa podmienky zlúčenia rodiny, ktoré sú členské štáty všeobecne oprávnené zaviesť aj po nadobudnutí účinnosti smernice. Právo na zlúčenie rodiny maloletých detí, ako je stanovené v smernici o zlúčení rodiny, nemožno následne obmedziť odkazom na želanie, aby sa deti zlúčili so svojimi rodinami v mladom veku s cieľom jednoduchšej integrácie. Inými slovami, takéto želanie nemožno klasifikovať ako naliehavý dôvod všeobecného záujmu. Rovnako ani želanie, aby sa deti v mladom veku stretli so svojimi rodinami s cieľom jednoduchšej integrácie, nemôže odôvodniť obmedzenie práva na zlúčenie rodiny, ktoré je v prípade Dánska implicitne stanovené v klauzule „standstill“ uvedenej v článku 13 rozhodnutia č. 1/80.
- 18 Požiadavka veku 15 rokov je tiež v rozpore so zásadou proporcionality bez ohľadu na novelizáciu § 9c ods. 1 zákona o cudzincoch, pretože pri posudzovaní podľa § 9c ods. 1 sú relevantné kritériá zamerané na určenie, či má dieťa také väzby na svoju krajinu pôvodu, vrátane opatrovateľov v krajine pôvodu, že by nebolo v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa zamietnuť žiadosť o povolenie na pobyt v Dánsku. Nevykonáva sa teda nijaké konkrétne posúdenie možnosti integrovať maloleté dieťa v Dánsku, aj keď už dosiahlo vek 15 rokov.
- 19 Ustanovenie § 9c ods. 1 zákona o cudzincoch je samo o sebe plne zlučiteľné s dohodou o pridružení, pretože toto ustanovenie iba stanovuje, že Dánsko je povinné dodržiavať základné práva. Pri nazeraní na § 9 ods. 1 bod 2 zákona o cudzincoch a na jeho § 9c ods. 1 vo vzájomnej súvislosti, toto ustanovenie znamená, že právo na zlúčenie rodiny maloletých detí, ktoré dosiahli vek 15 rokov, je podmienené celkovým diskrečným posúdením, ktoré sa musí vykonať na základe týchto kritérií, ktoré tradične tvorili súčasť rozhodovania o tom, či zohľadnenie celistvosti rodiny alebo najlepšieho záujmu dieťaťa naznačuje, že by sa povolenie na pobyt v Dánsku malo udeliť. Tieto kritériá nie sú relevantné

a nemožno v žiadnom prípade tvrdiť, že sú meradlom na účely určenia, či existujú vyhliadky na úspešnú integráciu dieťaťa v Dánsku. Zavedenie vekovej hranice, ktorá je pozmenená kritériami, ktoré, pokiaľ sú skúmané v súvislosti so zabezpečením úspešnej integrácie, sú nezmyselné, neurčité a/alebo nepresné, je teda v rozpore so zásadou právnej istoty: pozri bod 41 rozsudku vo veci A.

- 20 **Odvolacia komisia imigračného úradu** tvrdí, že § 9 ods. 1 bod 2 zákona o cudzincoch nemožno vykladať izolovane a že požiadavka veku 15 rokov teda nie je absolútna. Z prípravných prác vyplýva, že toto ustanovenie sa má uplatniť spolu s § 9c ods. 1 zákona o cudzincoch. To znamená, že v prípadoch, keď žiadateľ nespĺňa vekovú požiadavku uvedenú v § 9 ods. 1 bode 2 zákona o cudzincoch, použije sa § 9c ods. 1 zákona o cudzincoch. Uplatnenie tohto všeobecného vyvažujúceho ustanovenia znamená, že príslušné orgány musia zvážiť a určiť, či existujú mimoriadne dôvody, ktoré podporujú povolenie na zlúčenie rodiny napriek tomu, že je udelené dieťaťu vo veku nad 15 rokov.
- 21 Obmedzenie vyplývajúce z § 9 ods. 1 bodu 2 zákona o cudzincoch (požiadavka veku 15 rokov) v spojení s § 9c ods. 1 zákona o cudzincoch je odôvodnené naliehavým dôvodom verejného záujmu a je primerané, takže táto požiadavka nie je v rozpore s klauzulou „standstill“ uvedenou v článku 13 rozhodnutia č. 1/80.
- 22 Po prvé je zjavné, že na základe rozsudkov Dogan, Genc a A je potrebné vychádzať z toho, že požiadavka veku 15 rokov predstavuje obmedzenie v zmysle rozhodnutia č. 1/80. Požiadavka veku 15 rokov je však odôvodnená naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, a to zabezpečením úspešnej integrácie, ktorá bola ako naliehavý dôvod všeobecného záujmu uznaná v rozsudkoch Dogan a Genc.
- 23 Po druhé požiadavka 15 rokov je vhodná na zabezpečenie toho, aby bola zohľadnená úspešná integrácia dieťaťa. To, že k zníženiu požiadavky z 18 rokov na 15 rokov došlo v roku 2004, treba posudzovať vo svetle záveru správy o integrácii cudzincov v dánskej spoločnosti z roku 2001, kde je uvedené, že integrácia prisťahovalcov z tretích krajín bola vo všeobecnosti „negatívna“, pretože prisťahovalci z tretích krajín čelili osobitne závažným výzvam pri presadzovaní sa vo vzdelávacom systéme a na trhu práce a pri získavaní dostatočných znalostí dánčiny. Táto a ďalšie úradné správy spolu so štatistikami Dánskeho štatistického úradu potvrdzujú, že vek dieťaťa v čase „prisťahovania sa“ má rozhodujúci vplyv na to, či dieťa následne dokončí vzdelávanie v Dánsku, čo zvyšuje šance na vstup na trh práce a je parametrom pre vyhliadky dieťaťa na dosiahnutie úspešnej integrácie v Dánsku.
- 24 Požiadavka veku 15 rokov má tiež preventívny účinok, pokiaľ ide o odradenie cudzincov s pobytom, aby úmyselne nechávali svoje deti v krajine pôvodu buď spolu s jedným z ich biologických rodičov alebo s ostatnými členmi rodiny, a to až do dosiahnutia veku takmer dospeljej osoby, hoci dieťa mohlo získať povolenie na pobyt v Dánsku už skôr.

- 25 Skutočnosť, že táto požiadavka je v zásade vhodná na zabezpečenie úspešnej integrácie dieťaťa, sa tiež nachádza v právnych predpisoch Únie: pozri článok 4 ods. 1 a 6 smernice o zlúčení rodiny a judikatúru Súdneho dvora EÚ a Európskeho súdu pre ľudské práva: pozri okrem iného rozsudok Súdneho dvora EÚ z 27. júna 2006, Parlament/Rada (C-540/03, EU:C:2006:429), a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. decembra 2005, Tuquabo-Tekle a i. proti Holandsku (CE:ECHR:2005:1201JUD006066500).
- 26 Po tretie požiadavka veku 15 rokov v spojení s § 9c ods. 1 nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na zabezpečenie vyššie uvedenej úvahy o úspešnej integrácii dieťaťa. Táto požiadavka nie je absolútna, pretože práve existuje možnosť udeliť povolenie na pobyt podľa § 9c ods. 1 zákona, ak to odôvodňujú mimoriadne dôvody, medzi ktoré patrí jednota rodiny a najlepšie záujmy dieťaťa.
- 27 Pri výklade § 9 ods. 1 bodu 2 zákona o cudzincoch v spojení s § 9c ods. 1 tohto zákona toto ustanovenie neuvádza „požiadavku, aby pri žiadosti o udelení pobytu v Dánsku nemalo dieťa príliš silné väzby na krajinu pôvodu“, ako tvrdí B.
- 28 Napokon § 9 ods. 1 bod 2 zákona o cudzincoch v spojení s § 9c ods. 1 tohto zákona neobsahuje také neurčité a nepresné kritériá, ktoré by boli výlučne na základe tejto skutočnosti neprimerané a v rozpore s zásadou právnej istoty EÚ.

Stručné zhrnutie dôvodov na začatie prejudiciálneho konania

- 29 V rozsudku Genc (pozri tiež rozsudok Dogan) Súdny dvor rozhodol, že klauzuly „standstill“ pri voľnom pohybe pracovníkov v článku 13 rozhodnutia č. 1/80 a pri slobode usadiť sa v článku 41 ods. 1 Dodatkového protokolu sa majú vykladať v tom zmysle, že členskému štátu nebránia v zavedení nových obmedzení prístupu k zlúčeniu rodiny s deťmi alebo manželským partnerom z Turecka.
- 30 Súdny dvor ďalej rozhodol, že okrem dôvodov uvedených v článku 14 rozhodnutia č. 1/80 môžu byť odôvodnené aj nové obmedzenia ako naliehavé dôvody všeobecného záujmu, vrátane zohľadnenia úspešnej integrácie. Nové požiadavky však musia byť vhodné na dosiahnutie tohto cieľa a nesmú ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie. V rozsudku Genc Súdny dvor rozhodol, že také pravidlo, akým je pravidlo dvoch rokov, ktoré bolo v tom čase upravené v zákone o cudzincoch, nebolo, pokiaľ ide o zlúčenie rodiny s deťmi, vhodné na dosiahnutie sledovaného cieľa integrácie. Súdny dvor sa však podrobnejšie nezaoberal tým, ktoré kritériá majú slúžiť na určenie, či sú požiadavky s uvedeným cieľom dosiahnutia úspešnej integrácie vhodné na dosiahnutie tohto cieľa a neprekračujú rámec nevyhnutný na jeho dosiahnutie.
- 31 Napokon v rozsudku A Súdny dvor rozhodol, že článok 13 rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne opatrenie, ktoré podmieňuje zlúčenie rodiny medzi tureckým pracovníkom s legálnym pobytom v dotknutom členskom štáte a jeho manželským partnerom silnejšími väzbami na tento členský štát, ako

sú ich celkové väzby na tretiu krajinu, predstavuje „nové obmedzenie“ v zmysle tohto ustanovenia a takéto obmedzenie nie je odôvodnené.

- 32 Je potrebné vychádzať z toho, že úvaha o úspešnej integrácii v Dánsku sa uprednostní, ak dieťa príde do Dánska v čo najnižšom veku, a teda prežije čo najväčšiu časť svojej výchovy v Dánsku, vrátane školskej dochádzky a vzdelávania, a že veková hranica môže k dosiahnutiu tohto cieľa prispieť.
- 33 Veková hranica 15 rokov zavedená Dánskom podľa § 9 ods. 1 bodu 2 zákona o cudzincoch nie je absolútna, pretože podľa § 9c ods. 1 prvej vety tohto zákona možno udeliť povolenie na pobyt dieťaťu mladšiemu ako 18 rokov, ak to odôvodňujú (mimoriadne) dôvody, medzi ktoré patrí jednota rodiny a najlepšie záujmy dieťaťa.
- 34 V tejto súvislosti prípravné práce na § 9 ods. 1 bode 2 zákona o cudzincoch, pokiaľ ide o uplatnenie § 9c ods. 1, mlčia, hoci sa uvádza, že § 9c ods. 1 sa môže uplatniť, ak je podľa medzinárodných záväzkov Dánska, najmä článku 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach, nevyhnutné umožniť zlúčenie rodiny.
- 35 Nie je teda zrejmé, či článok 13 rozhodnutia č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie bráni takému pravidlu, akým je § 9 ods. 1 bod 2 dánskeho zákona o cudzincoch v spojení s § 9c ods. 1 prvou vetou zákona o cudzincoch, podľa ktorého je zlúčenie rodiny medzi ekonomicky aktívnym tureckým štátnym príslušníkom, ktorý má legálny pobyt v dotknutom členskom štáte, a dieťaťom tejto osoby vo veku 15 rokov, podmienené mimoriadnymi dôvodmi, medzi ktoré patrí jednota rodiny a najlepšie záujmy dieťaťa.
- 36 Vzhľadom na vyššie uvedené považuje Østre Landsret (Odvolací súd pre východnú oblasť, Dánsko) za potrebné položiť Súdnemu dvoru EÚ vyššie uvedenú otázku.